

PIONIEREN

Zo autonoom mogelijk

Sjoerd Bonnema uit Fochtelloo pioniert niet met tech en data, maar met manieren om in zijn onderhoud te voorzien. Hij probeert zoveel mogelijk zelfvoorzienend te zijn.

Sjoerd Bonnema, eigenaar van De Kleine Salamander in Fochtelloo, gaf zijn ambtenarenbestaan op voor een minder luxe, maar wel vrijer leven als ondernemer. FOTO RENS HOOYENGA

WILBERT ELTING

Het huis van Sjoerd Bonnema en zijn vrouw staat net aan de andere kant van het plaatsnaambord van Fochtelloo. Wel toepasselijk, vindt hij. „Ik sykje altyd de grinzen op.”

Hij moet ook wel. Uit de verkoop van bijenkasten, onbespoten fruit (voor zijn huis staat een meer dan honderd jaar oude perenboom) en ecologische honing, het spelen op de didgeridoo en het doen van tuinonderhoud haalt hij met zijn bedrijf De Kleine Salamander geen grote omzet. Hij moet continu in de weer zijn voor zijn levensonderhoud. Bij de overheid zien ze hem bovendien eigenlijk niet als ondernemer. „It giet my net om hieltyd mear winst. Ik moat der fan libje kinne. Dat is genôch. Jild fertsjinje is in moaie bykomstichheid fan wat ik graach doch. Mar dat past net binnen hoe't sy tinke.”

Dat ambtenaren heel anders naar de wereld kijken, weet hij maar al te goed. Tot twee jaar geleden was hij er gedurende 24 jaar zelf een. Op provinciaal en gemeentelijk niveau hield hij zich bezig met milieuvraagstukken. Maar dat was niet waar zijn hart lag.

„Ik frege my ôf: wat makket my lokkich? Wat kom ik einliks op dizze wrâld dwaan?” De conclusie was helder, dit was het niet. Daarom besloot hij het roer om te gooien. „Ik bin no 55, mar ek op dy

‘Ik sa libje dat grutte bedriuwen en de oerheid der neat mei te krijen ha’

leeftyd kinst feroarje. Dit hat in echte ‘ik-keuze’ wêst. Net ien hat my hjir ta set.” Hij denkt even na. „It docht my tinken oan froeher. Ik ha op nivo hurdrûn. Doe hat ek noait ien tsjin my sein dat ik dat dwaan moast. Ik die it omdat it myn passy wie. Sa fielt ik no ek.”

Het was wel een omslag, van ambtenaar met goed salaris naar wat hij zelf noemt ZZZP'er, zelfvoorzienende zelfstandige zonder personeel. Hij moest behoorlijk aan comfort inleveren. „Mar earmoed is relatyf”, citeert hij Ivan Illich, een filosoof wiens denkbeelden grote invloed op hem hebben.

Luxe en comfort is iets waar hij zonder kan. „Minsken wurde as frijtinker berne”, stelt hij. „As poppe kinst gjin Coca-Cola en Facebook. As folwoeksene giet it der om hoefolle lûkse ast fuortskrasse kinst.” Zonder al die luxe brengt het leven een mens heel veel,ervaart Bonnema. „Sober libje betsjut net minder frijheid. Nee, it jout just mear.” En het maakt hem creatief. „Moatst altyd nije wegen sjen te finen.”

Waar hij vroeger dag in dag uit achter het bureau zat, kruist hij nu de hele Stellingwerven door om honing te verzamelen bij zijn bijenkasten. 700 kilo, een kleine 1600 potjes, produceren de beestjes ieder jaar. Hij verkoopt het aan particulieren en restaurants in de omgeving. Of hij ruilt. Een biologisch-dynamische boer helpt hij zo nu en dan met melken in ruil voor kaas. Ook eet hij producten die zijn weggegooid omdat de uiterste houdbaarheidsdatum is overschreden. „En as it echt net oars kin, keapje ik it by de biologyske supermerk.” Allemaal met een reden. „Ik wol autonoom wêze. Sa libje dat grutte bedriuwen en de oerheid der neat mei te krijen ha.”

Wat Bonnema doet, is iets waar veel meer mensen van dromen. „Mar doe't ik fuortgong, seinen ek in protte kollega's: 'ik fyn it wol knap'.” Die collega's wilden zelf de stap niet nemen, uit angst voor onzekerheid. Daar is Bonnema niet bang voor. „Ast benaud bist, komst nearne.”

Al geeft hij toe dat hij ook in de positie is om zijn leven in te richten zoals hij het nu doet. „Ik ha noch in finansjele buffer. Ik bin noch sûn. Dan kinst it dwaan. Ast as 21-jierrige hjir oan begjinne wolst, wit ik net oft it kin.”

En als hij over twintig jaar kromgebogen achter de bijen aan moet. Kan het dan nog? „Sa fier besykje ik net foarút te sjen. Sa lang as ik mar ynspiraasje hâld om troch te gean.”